

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
Public Sector Development Commission

รายงานการพัฒนาระบบราชการไทย ประจำปี พ.ศ. 2551

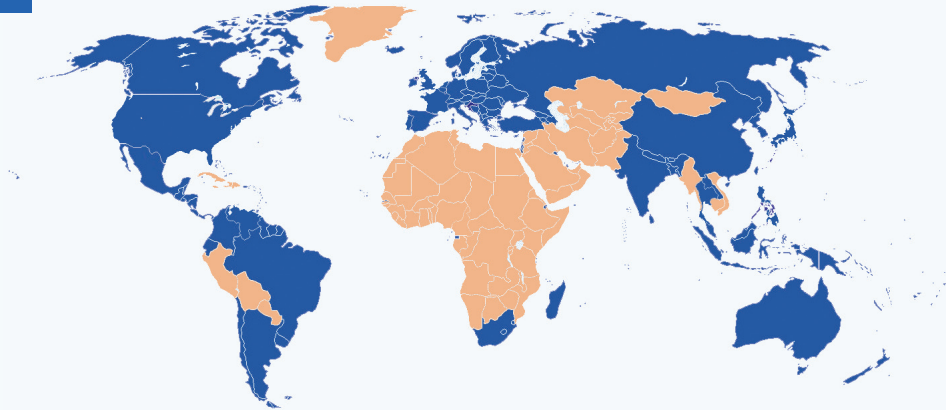
www.opdc.go.th

ส่วนที่ 1: ภาพรวม

1

ภาพรวม

1.1 เป้าหมายของการบริหารราชการแผ่นดิน

การบริหารราชการแผ่นดินของไทยมีเป้าหมายปรากฏอย่างชัดเจนในมาตรา 3/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน¹ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กล่าวคือ

การบริหารราชการแผ่นดินตาม พ.ร.บ.นี้ ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น

การกระจายอำนาจการตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงาน

การจัดสรรงบประมาณและการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องคำนึงถึงหลักการตามวรรคหนึ่ง

ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรานี้ จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติก็ได้

¹ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 119 ตอนที่ 99 ก ลงวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2545

กรอบแนวทางในการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว คือการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ทำให้เกิดแบบแผนการบริหารราชการและวิธีการทำงานที่ส่วนราชการและข้าราชการจะต้องยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ทั้งนี้ เพื่อให้ระบบราชการมีการปรับตัวตอบสนองความต้องการของประชาชนและความเปลี่ยนแปลงจากผลของโลกาภิวัตน์และเทคโนโลยี รวมถึงกระแสความเป็นประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้เน้นย้ำในส่วนนี้ โดยได้บัญญัติสาระเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาลไว้ในมาตรา 74 ของหมวดที่ 3 ที่ว่าด้วยหน้าที่ของชนชาวไทย และมาตรา 78 ของส่วนที่ 3 ที่บัญญัติเกี่ยวกับแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งอยู่ในหมวดว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ อีกด้วย

มาตรา 74 บุคคลผู้เป็นข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม อำนาจความสะอาด และให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ในการปฏิบัติหน้าที่และในการปฏิบัติกรอื่นที่เกี่ยวกับประชาชน บุคคลตามวรรคหนึ่งต้องวางตัวเป็นกลางทางการเมือง

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งละเลยหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง บุคคลผู้มีส่วนได้เสียย่อมมีสิทธิขอให้บุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือผู้บังคับบัญชาของบุคคลดังกล่าว ชี้แจงแสดงเหตุผล และขอให้ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติในวรรคหนึ่งหรือวรรคได้

มาตรา 78 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

(1) บริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ

(2) จัดระบบการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้มีขอบเขตอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ชัดเจนเหมาะสมแก่การพัฒนาประเทศ และสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่

(3) กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น

(4) พัฒนาระบบงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงาน เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ

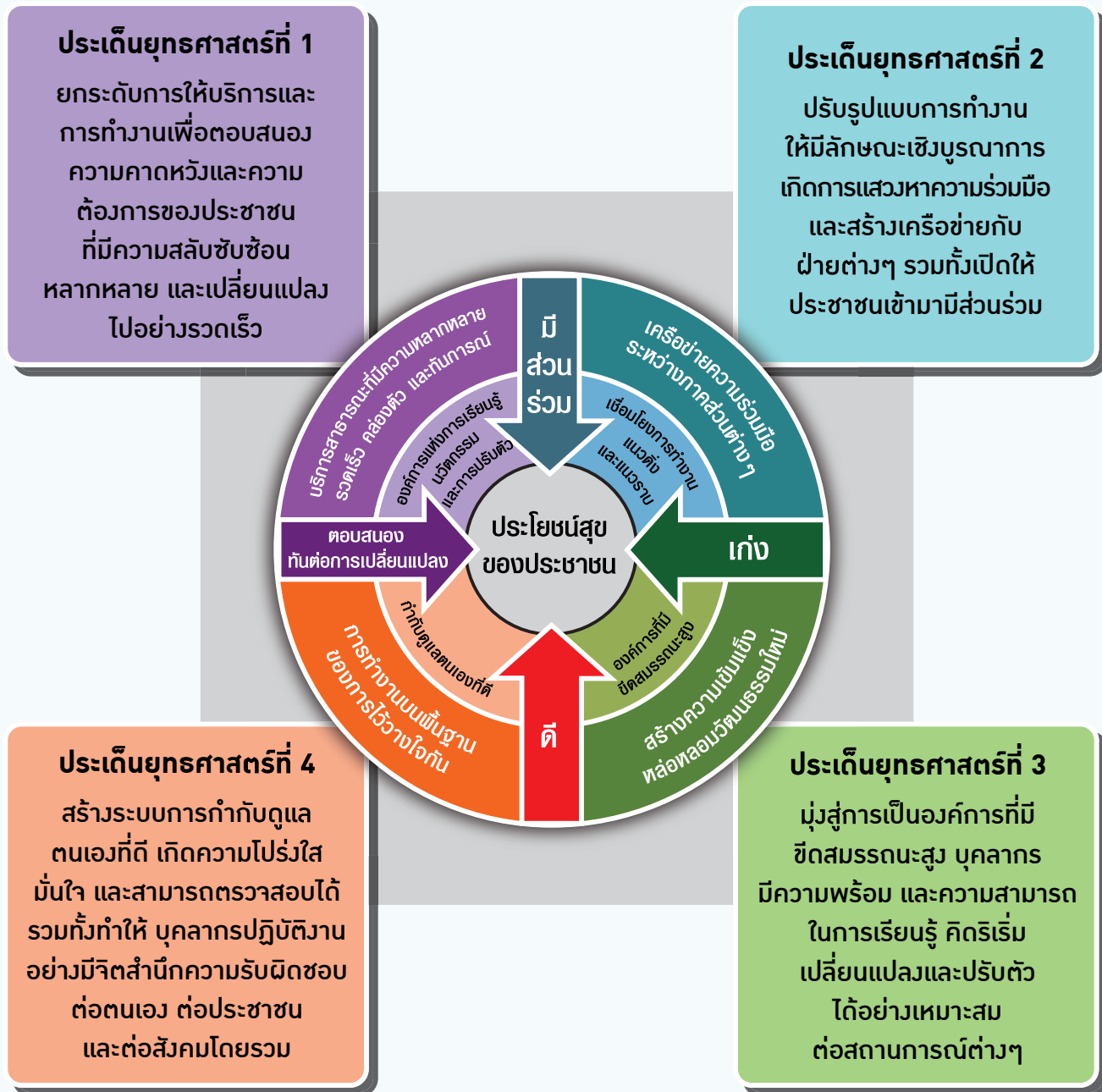
- (5) จัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่น เพื่อให้การจัดทำและการให้บริการสาธารณะ เป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน
- (6) ดำเนินการให้หน่วยงานทางกฎหมายที่มีหน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐ ตามกฎหมายและตรวจสอบการตรากฎหมายของรัฐ ดำเนินการอย่างเป็นอิสระ เพื่อให้การบริหาร ราชการแผ่นดินเป็นไปตามหลักนิติธรรม
- (7) จัดให้มีแผนพัฒนาการเมือง รวมทั้งจัดให้มีสภาพพัฒนาการเมืองที่มีความเป็นอิสระ เพื่อติดตามสอดส่องให้มีการปฏิบัติตามแผนดังกล่าวอย่างเคร่งครัด
- (8) ดำเนินการให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับสิทธิประโยชน์อย่างเหมาะสม

1.2 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ.2551-2555)

คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 มีมติเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ.2551-2555) ซึ่งให้คุณค่าความสำคัญและยึดมั่นในปรัชญา หลักการ และแนวทางของการให้ประชาชนเป็น "ศูนย์กลาง" ในการทำงาน ปรับเปลี่ยนบทบาทของระบบราชการให้เป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวก ประสานการทำงานกับผู้บริหารราชการแผ่นดินฝ่ายการเมืองเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ รวมทั้งมีความพร้อมและทัศนคติในการทำงานเป็นเครือข่ายร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ทำงานเชิงรุก มองไปข้างหน้า สามารถคิดริเริ่มและสร้างนวัตกรรม มีเป้าหมายในการทำงานสามารถตรวจสอบวัดผลสัมฤทธิ์ได้ มีระบบกำกับดูแลตนเองที่ดี และตั้งมั่นอยู่ในศักดิ์ศรีและความดีงาม

วิสัยทัศน์ใหม่ของการพัฒนาระบบราชการไทย ในช่วง ระยะเวลาปี พ.ศ. 2551- 2555 มีดังนี้

“ระบบราชการไทยมุ่งเน้นประโยชน์สุขของประชาชน และรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติ มีขีดสมรรถนะสูง สามารถเรียนรู้ ปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง โดยยึดมั่นในหลักจริยธรรมและธรรมาภิบาล”

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดการพัฒนาระบบราชการไทย

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ.2551-2555 มีประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ตามตารางที่ 1-1

ตารางที่ 1-1: แสดงประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ของแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2551-2555)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
1.ยกระดับการให้บริการและการทำงานเพื่อตอบสนองความคาดหวังและความต้องการของประชาชนที่มีความสลับซับซ้อนหลากหลายและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว	ประชาชนมีความพึงพอใจในระบบราชการ	<ul style="list-style-type: none"> ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการและการดำเนินงานของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ระดับความสำเร็จของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐในการให้บริการประชาชนในรูปแบบ e-Service 	<ul style="list-style-type: none"> ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 โดยเฉลี่ย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 โดยเฉลี่ย
2.ปรับรูปแบบการทำงานให้มีลักษณะเชิงบูรณาการ เกิดการแสวงหาความร่วมมือและสร้างเครือข่ายกับฝ่ายต่างๆ รวมทั้งเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม	ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐสามารถปรับรูปแบบการทำงานและเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม	<ul style="list-style-type: none"> ระดับความสำเร็จของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐในการปรับปรุงรูปแบบหรือวิธีการทำงาน ระดับความสำเร็จของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม 	<ul style="list-style-type: none"> ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 โดยเฉลี่ย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 โดยเฉลี่ย
3.มุ่งสู่การเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง บุคลากรมีความพร้อมและความสามารถในการเรียนรู้ คิดริเริ่มเปลี่ยนแปลง และปรับตัวได้อย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ต่างๆ	ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐสามารถพัฒนาขีดสมรรถนะและมีความพร้อมในการดำเนินงาน	<ul style="list-style-type: none"> ระดับความสำเร็จของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐในการปรับปรุงและยกระดับคุณภาพการบริหารงานตามแผนพัฒนาองค์กร ระดับสมรรถนะของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับการพัฒนาตามเกณฑ์มาตรฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 โดยเฉลี่ย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 โดยเฉลี่ย
4.สร้างระบบการกำกับดูแลตนเองที่ดี เกิดความโปร่งใส มั่นใจ และสามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งทำให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเองต่อประชาชนและต่อสังคมโดยรวม	ประชาชนมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจในระบบราชการ	<ul style="list-style-type: none"> ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ระดับความสำเร็จของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐในการพัฒนาระบบควบคุมภายในให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 โดยเฉลี่ย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 โดยเฉลี่ย

1.3 สถานภาพของระบบราชการไทย

1.3.1. **หน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร** ที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มี 4 ประเภท² คือ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่ ดังนี้

1. **ส่วนราชการ** ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม และกฎหมายที่เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น ได้แก่

- 1) ราชการส่วนกลาง
 - (1) สำนักนายกรัฐมนตรี
 - (2) กระทรวงหรือทบวงที่มีฐานะเทียบเท่ากระทรวง (19 กระทรวง)
 - (3) ทบวง ซึ่งสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง (- ทบวง)
 - (4) กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ซึ่งสังกัดหรือไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง (154³ กรม)

นอกจากนี้ มีส่วนราชการที่ไม่มีฐานะเป็นกรม แต่มีผู้บังคับบัญชาเป็นอธิบดี คือ สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (ก.ต.) และสำนักงานพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พ.ม.) (2 หน่วยงาน)

- 2) ราชการส่วนภูมิภาค
 - (5) จังหวัด (75 จังหวัด)
 - (6) อำเภอ (877 อำเภอ)
- 3) ราชการส่วนท้องถิ่น
 - (7) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (75 องค์การ)
 - (8) เทศบาล (1,159 เทศบาล)
 - (9) องค์การบริหารส่วนตำบล (6,622 องค์การ)
 - (10) องค์การอื่นในราชการส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด (2 องค์การ)

2. รัฐวิสาหกิจ (58 แห่ง)

² มติ คร.ม.ในการประชุม เมื่อวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2550 และหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร 1200/ว 12 ลงวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2550 เรื่องหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ

³ จำนวนดังกล่าวนับรวม สำนักงานอัยการสูงสุด และสำนักงานสภาที่ปรึกษาทางเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 กำหนดให้เป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ แต่ยังมีได้ออกกฎหมายลูกรองรับ จึงยังคงนับเป็นส่วนราชการในกำกับของฝ่ายบริหาร รวม 2 แห่งด้วย

3. องค์การมหาชน แบ่งประเภทตามกฎหมายจัดตั้ง ได้ 2 ประเภท

- 1) องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 (25 แห่ง)
- 2) องค์การมหาชนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเฉพาะ รวม 28 แห่ง (องค์กรในกำกับของรัฐ 15 แห่ง และมหาวิทยาลัยในกำกับ 13 แห่ง)

4. หน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่

- 1) หน่วยธุรการขององค์การของรัฐที่เป็นอิสระ (8 แห่ง)
 - (1) หน่วยธุรการขององค์การของรัฐที่ทำหน้าที่กำกับดูแล เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เป็นต้น
 - (2) หน่วยธุรการขององค์การของรัฐที่ทำหน้าที่ให้บริการ เช่น องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย เป็นต้น
- 2) กองทุนที่เป็นนิติบุคคล กองทุนจะบริหารในรูปคณะกรรมการ โดยมีหน่วยธุรการรองรับการทำหน้าที่ใน 3 รูปแบบ คือ
 - (1) รัฐวิสาหกิจ เช่น กองทุนเพื่อการฟื้นฟูองค์การของรัฐที่เป็นอิสระ
 - (2) องค์การมหาชนตามพระราชบัญญัติ เช่น กองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ
 - (3) ส่วนราชการ เช่น สำนักงานประกันสังคม
- 3) หน่วยบริการรูปแบบพิเศษ (2 หน่วยงาน)
 - (1) ให้บริการด้านพาณิชยกรรมหรืออุตสาหกรรมแก่ส่วนราชการเจ้าสังกัด เช่น สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา
 - (2) ให้บริการด้านบริการสาธารณะทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น สถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

อนึ่ง นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานอีกประเภทหนึ่ง ที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่เป็นองค์กรของรัฐ ทำหน้าที่ให้บริการสาธารณะโดยใช้อำนาจรัฐ มี 3 ประเภท ได้แก่

- (1) สภาวิชาชีพ เช่น แพทยสภา สภานายความ

- (2) สถาบันภายใต้มูลนิธิ เช่น สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ สถาบันส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันเฉพาะด้าน 7 แห่ง ภายใต้มูลนิธิ “อุตสาหกรรมมูลนิธิ” และสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง ภายใต้มูลนิธิสถาบันวิจัยเศรษฐกิจการคลัง

- (3) นิติบุคคลเฉพาะกิจ (1 แห่ง) เป็นเครื่องมือพิเศษที่รัฐบาลจัดตั้งเพื่อระดมทุนจากภาคเอกชน เช่น นิติบุคคลเฉพาะกิจตาม พ.ร.ก.นิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ.2540

จากข้าราชการฝ่ายพลเรือนจำนวน 1,939,158 คน จำแนกเป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในราชการบริหารส่วนกลาง และภูมิภาค จำนวน 1,570,710 คน และข้าราชการและเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น จำนวน 368,448 คน (ตารางที่ 1-2)

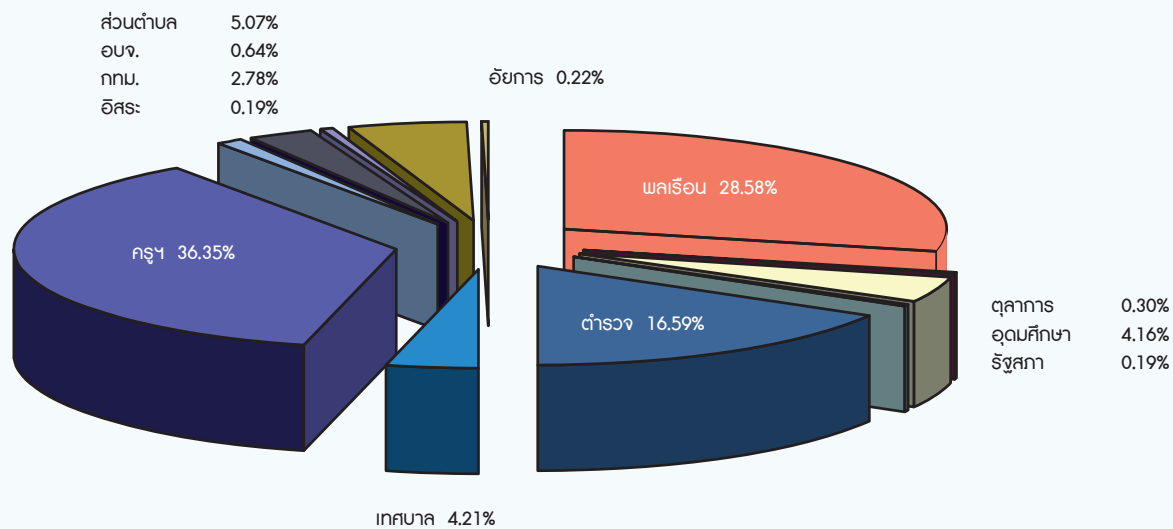
ตารางที่ 1-2: ภาพรวมกำลังคนภาครัฐในฝ่ายพลเรือน

ประเภทกำลังคน	จำนวน	%
รวมทั้งหมด	1,939,158	100.00
• ข้าราชการ	1,275,350	65.77
• ลูกจ้างประจำ	248,547	12.82
• ลูกจ้างชั่วคราว	196,299	10.12
• พนักงานราชการ	92,138	4.75
• พนักงานจ้าง	126,824	6.54
ส่วนกลางและภูมิภาค	1,570,710	100.00
• ข้าราชการ	1,113,325	70.88
• ลูกจ้างประจำ	188,058	11.97
• ลูกจ้างชั่วคราว	177,189	11.28
• พนักงานราชการ	92,138	5.87
ส่วนท้องถิ่น	368,448	100.00
• ข้าราชการ	162,025	43.97
• ลูกจ้างประจำ	60,489	16.42
• ลูกจ้างชั่วคราว	19,110	5.19
• พนักงานจ้าง	162,824	34.42

(หน่วย : คน)

2. ประเภทข้าราชการในฝ่ายพลเรือน

ข้าราชการในฝ่ายพลเรือน รวมทั้งสิ้น 1,275,350 คนนั้น ประกอบด้วยข้าราชการประเภทต่างๆ (ภาพที่ 1-3) ส่วนใหญ่ หรือร้อยละ 36.35 (463,565 คน) เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รองลงมาเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ร้อยละ 28.58 (364,486 คน) และข้าราชการตำรวจ ร้อยละ 16.59 (211,604 คน) ตามลำดับ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 18.48 เป็นข้าราชการประเภทอื่น ๆ โดยจำนวนที่น้อยที่สุด เป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ คือ ร้อยละ 0.19 (2,336 คน) สำหรับข้าราชการส่วนท้องถิ่นมีจำนวน 162,025 คน หรือร้อยละ 12.70 ของจำนวนข้าราชการในฝ่ายพลเรือนทั้งหมด

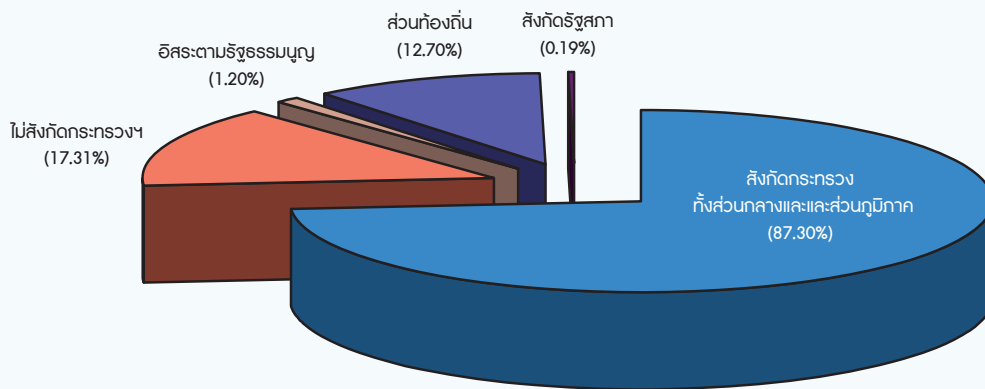
ที่มา: สำนักงาน ก.พ. อ่างแล้ว

ภาพที่ 1-3 ประเภทข้าราชการในฝ่ายพลเรือน

3. ข้าราชการในฝ่ายพลเรือนจำแนกตามสังกัด

กำลังคนภาครัฐในฝ่ายพลเรือนเกือบครึ่งหนึ่งปฏิบัติภารกิจในด้านการศึกษา (ภาพที่ 1-4) คือร้อยละ 43.51 (555,013 คน) โดยร้อยละ 40.66 (518,615 คน) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (ซึ่งเป็นส่วนราชการที่มีข้าราชการพลเรือนมากที่สุด ประกอบด้วยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 461,513 คน ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา 53,084 คนและข้าราชการพลเรือนสามัญ 4,018 คน) ร้อยละ 0.08 (1,071 คน) สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และร้อยละ 0.07 (981 คน) สังกัดกระทรวงวัฒนธรรม นอกจากนี้ เป็นข้าราชการครูในส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 1.18 (14,891 คน) และพนักงานครูเทศบาล ร้อยละ 1.52 (19,455 คน) รองลงมาในสัดส่วนที่แตกต่างกันมาก ปฏิบัติงานในภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ทั้งข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานตำรวจและข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานธุรการ) คือร้อยละ 16.59 (211,604 คน) และลำดับถัดลงมาปฏิบัติภารกิจด้านสุขภาพในกระทรวงสาธารณสุข คือ ร้อยละ 13.26 (169,164 คน) ส่วนกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีข้าราชการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ เพียงร้อยละ 0.06 (735 คน)

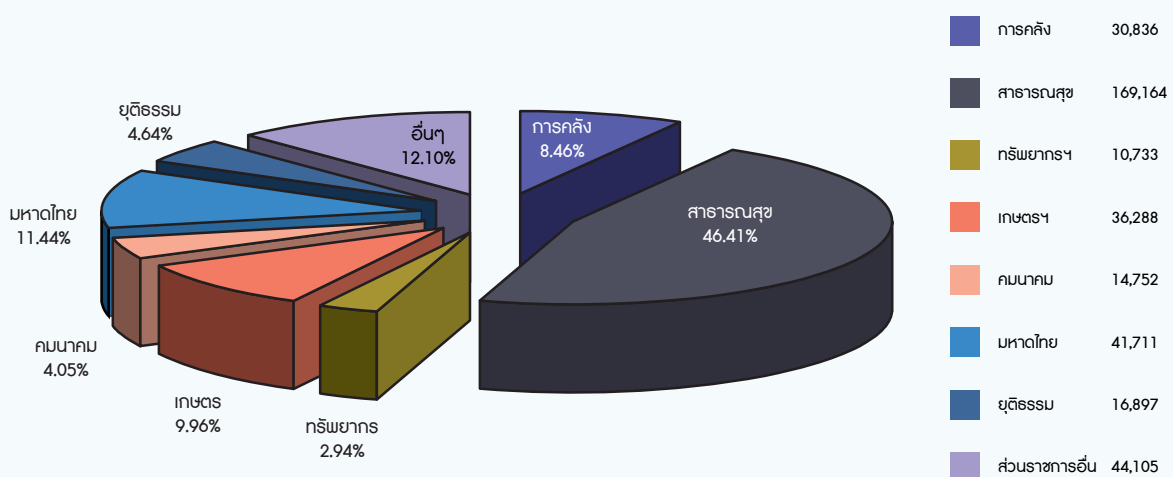

ที่มา: สำนักงาน ก.พ. อ่างแล้ว

ภาพที่ 1-4 ข้าราชการฝ่ายพลเรือน จำแนกตามสังกัด

ในส่วนของการพลเรือนตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มีทั้งหมดรวมกัน 364,486 คน ประกอบด้วยข้าราชการพลเรือนสามัญที่ปฏิบัติงานในกระทรวง กรมต่างๆ 154 ส่วนราชการ จำนวน 364,203 คน และข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ที่สังกัดสำนักพระราชเลขาธิการและสำนักพระราชวัง รวม 2,830 คน โดยส่วนใหญ่ หรือร้อยละ 46.41 (จำนวน 169,164 คน) ของจำนวนข้าราชการพลเรือนสามัญทั้งหมดปฏิบัติงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขซึ่งเป็นส่วนราชการที่มีภารกิจหลักในด้านการให้บริการสาธารณสุขแก่ประชาชน มีหน่วยงานและอัตรากำลังจำนวนมากกระจายในทุกพื้นที่ทั่วประเทศรองลงมาในสัดส่วนที่น้อยลงไปกว่าหนึ่งในสาม คือ สังกัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงการคลัง คือร้อยละ 11.44 (จำนวน 41,711 คน) ร้อยละ 9.98 (36,394 คน) และร้อยละ 8.51 (31,006 คน) ตามลำดับ (ภาพ 1-5)

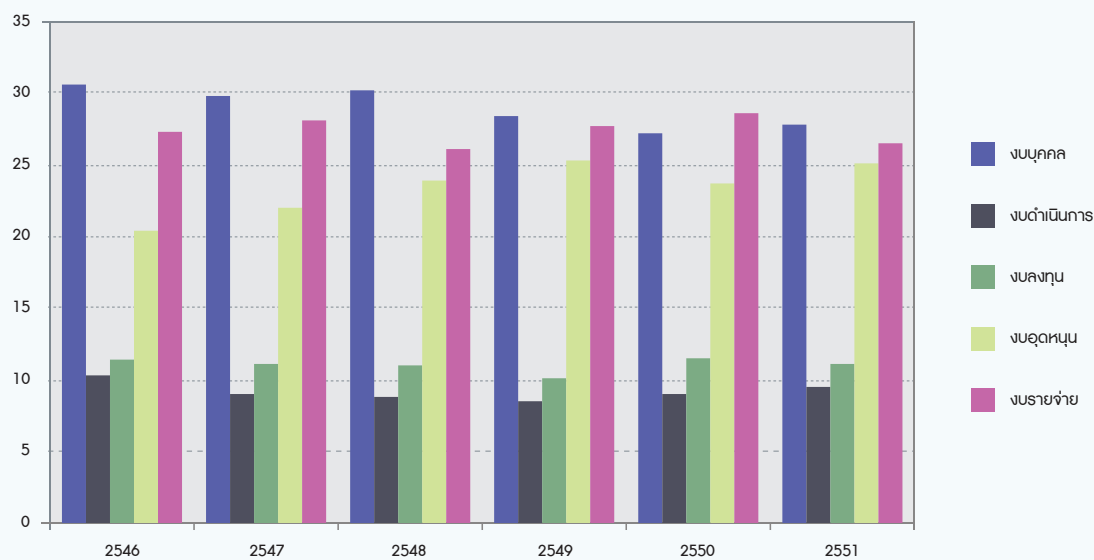
ข้าราชการพลเรือนสามัญ (364,486 คน) จำแนกตามรายกระทรวงที่สังกัด

ภาพที่ 1-5 ข้าราชการพลเรือนสามัญ จำแนกตามส่วนราชการ

1.3.3 ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรภาครัฐ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 จำนวน 1,666,000 ล้านบาท ได้จัดสรรเพื่อดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามงบรายจ่ายที่สำคัญ ประกอบด้วย งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน งบเงินอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่น ในปี พ.ศ. 2551 งบประมาณรายจ่ายด้านบุคลากรมีจำนวน 461,376.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 27.8 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด รองจากงบรายจ่ายอื่นที่มีสัดส่วนร้อยละ 28.6 ในขณะที่งบเงินอุดหนุนมีสัดส่วนร้อยละ 25.1 งบลงทุน ร้อยละ 11.1 งบดำเนินงาน ร้อยละ 9.5 ซึ่งงบบุคลากรนี้เป็นรายจ่ายเพื่อการบริหารงานบุคคลภาครัฐ เช่น เงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว ค่าตอบแทนพนักงานราชการ

เมื่อเปรียบเทียบงบรายจ่ายตามประเภทต่าง ๆ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 (ภาพที่ 1-6) พบว่า สัดส่วนของงบรายจ่ายด้านงบบุคลากรมีสัดส่วนที่ลดลงตามลำดับ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 เป็นต้นมา เช่นเดียวกับงบดำเนินงาน ในขณะที่งบเงินอุดหนุน และงบลงทุนนั้น มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น และเมื่อเปรียบเทียบงบบุคลากรกับงบรายจ่ายอื่นพบว่า ในปีงบประมาณ 2546 งบบุคลากร (30.6%) เป็นงบที่มีสัดส่วนมากกว่างบรายจ่ายอื่น (27.3%) คิดเป็น 3.3% แต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 งบบุคลากร (27.8%) เป็นงบที่มีสัดส่วนมากกว่างบรายจ่ายอื่น (26.5%) คิดเป็น 1.3% ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2546 -2551 พบว่าแตกต่างกันเชิงลดลง คิดเป็นร้อยละ 2.8 (ตารางที่ 1-3)

ภาพที่ 1-6 เปรียบเทียบงบรายจ่ายประเภทต่างๆ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2551

ตารางที่ 1-3: การจัดสรรงบประมาณตามงบรายจ่าย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2551

หน่วย : ล้านบาท

งบรายจ่าย	ปีงบประมาณ						ปี2551 เทียบกับปี2550	
	2546	2547	2548	2549	2550	2551	จำนวน	ร้อยละ
1. งบบุคลากร (สัดส่วนต่อ งบประมาณ)	306,507.2 30.6	306,571.8 29.8	362,054.8 30.2	385,639.3 28.4	426,606.9 27.2	461,376.6 27.8	+34,769.4	+8.2
2. งบดำเนินการ (สัดส่วนต่อ งบประมาณ)	103,157.0 10.3	92,741.6 9.0	105,179.4 8.8	115,418.8 8.5	141,330.7 9.0	157,097.5 9.5	+15,766.8	+11.2
3. งบลงทุน (สัดส่วนต่อ งบประมาณ)	114,012.8 11.4	113,492.2 11.1	131,777.8 11.0	137,991.2 10.1	179,594.3 11.5	185,224.6 11.1	+5,630.3	+3.1
4. งบเงินอุดหนุน (สัดส่วนต่อ งบประมาณ)	203,627.3 20.4	226,176.7 22.0	287,134.1 23.9	344,492.5 25.3	370,976.7 23.7	416,223.3 25.1	+45,246.6	+12.2
5. งบรายจ่ายอื่น (สัดส่วนต่อ งบประมาณ)	272,595.7 27.3	289,017.7 28.1	313,853.9 26.1	376,458.2 27.7	447,691.4 28.6	440,078.3 26.5	-7,613.1	-1.7
รวม	999,900.0	1,028,000.0	1,200,000.0	1,360,000.0	1,566,200.0	1,666,000.0	+93,800.	+6.0

ที่มา: งบประมาณโดยสังเขป ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 ถึงปัจจุบัน สำนักงบประมาณ www.bb.go.th

หมายเหตุ

- งบบุคลากร รายจ่ายเพื่อการบริหารงานบุคคลภาครัฐ เช่น เงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว ค่าตอบแทน พนักงานราชการ
- งบดำเนินงาน รายจ่ายเพื่อการบริหารและดำเนินงาน เช่น ค่าตอบแทน วัสดุ และสาธารณูปโภค
- งบลงทุน รายจ่ายเพื่อการลงทุน เช่น ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง
- งบเงินอุดหนุน รายจ่ายเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และนิติบุคคลต่าง ๆ ซึ่งจำแนกรายจ่ายเป็น งบบุคลากร งบดำเนินงาน และงบลงทุน
- งบรายจ่ายอื่น รายจ่ายที่ไม่เข้าลักษณะงบรายจ่ายใด หรือสำนักงบประมาณกำหนดให้ใช้จ่ายจากงบรายจ่ายนี้ซึ่งจำแนกรายจ่ายเป็นงบบุคลากร งบดำเนินงาน และงบลงทุน

1.3.4 ขีดสมรรถนะและความสามารถในการแข่งขันของระบบราชการไทยซึ่งเปรียบเทียบกับ

1. ความเป็นประเทศที่เอื้อต่อการลงทุนประกอบธุรกิจ⁵

จากรายงานผลสำรวจประเทศที่เอื้อต่อการลงทุนในการประกอบธุรกิจประจำปี พ.ศ. 2552 (Doing Business 2009) ที่ธนาคารโลกและบริษัทเงินทุนระหว่างประเทศ (International Finance Corporation :IFC) ได้จัดทำ โดยรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2550 - มิถุนายน พ.ศ. 2551 เพื่อจัดลำดับความยากง่ายและความสะดวกในการประกอบธุรกิจ (ease of doing business) ของประเทศต่าง ๆ นั้น ประเทศไทยได้รับการจัดให้อยู่ในลำดับที่ 13 จาก 181 ประเทศที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการลงทุนประกอบธุรกิจมากที่สุดในโลก สำหรับปี พ.ศ. 2552 ทั้งนี้ ลำดับของประเทศไทยขยับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ อันดับที่ 20 (จาก 145-155 ประเทศ) ในปี พ.ศ. 2548-2549 ตามลำดับ อันดับที่ 18 (จาก 175 ประเทศ) ในปี พ.ศ. 2550 และอันดับที่ 15 (จาก 178 ประเทศ) ในปี พ.ศ. 2551 (ตารางที่ 1-4 ตารางที่ 1-5 และตารางที่ 1-6)

ตารางที่ 1-4: ลำดับของประเทศไทยในนานาประเทศที่มีความสะดวกในการประกอบธุรกิจมากที่สุด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2551

ปี	อันดับ	จำนวนประเทศ
2005	20	145
2006	20	155
2007	18	175
2008	15	178
(2009)	(13)	(181)*

ที่มา: World Bank The Doing Business 2008, Report2008. *World Bank The Doing Business 2008, Report2008

ตารางที่ 1-5: 20 ลำดับแรกของประเทศที่มีความสะดวกในการประกอบธุรกิจมากที่สุดในปี พ.ศ. 2551

ประเทศที่มีความสะดวกในการประกอบธุรกิจมากที่สุด 20 อันดับแรก			
ลำดับ	ประเทศ	ลำดับ	ประเทศ
1	สิงคโปร์	11	นอร์เวย์
2	นิวซีแลนด์	12	ญี่ปุ่น
3	สหรัฐอเมริกา	13	ฟินแลนด์
4	ฮ่องกง	14	สวีเดน
5	เดนมาร์ค	15	ไทย
6	สหราชอาณาจักร	16	สวิตเซอร์แลนด์

⁵ ข้อมูลจาก <http://www.doingbusiness.org/>

ประเทศที่มีความสะดวกในการประกอบธุรกิจมากที่สุด 20 อันดับแรก

ลำดับ	ประเทศ	ลำดับ	ประเทศ
7	แคนาดา	17	เอสโตเนีย
8	ไอร์แลนด์	18	จอร์เจีย
9	ออสเตรเลีย	19	เบลเยียม
10	ไอซ์แลนด์	20	เยอรมัน

ที่มา: World Bank, อ้างแล้ว

ตารางที่ 1-6: การเปรียบเทียบอันดับของประเทศไทย (จำแนกตามรายการดัชนีประกอบที่ใช้ในการประเมิน) ในช่วงปี พ.ศ. 2550 - พ.ศ. 2551

ประเด็น	หน่วยงานหลัก/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อันดับในปี พ.ศ. 2551	อันดับในปี พ.ศ. 2550	การเปลี่ยนแปลง อันดับ
• การเริ่มต้นธุรกิจ (Starting a Business)	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมสรรพากร สำนักงานประกันสังคม กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	36	27	-9
• การขออนุญาต (Dealing with Licenses)	กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมโยธาธิการและผังเมือง บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) การประปานครหลวง การไฟฟ้านครหลวง	12	11	-1
• การจ้างและการเลิกจ้าง (Employing Workers)	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมโยธาธิการและผังเมือง บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) การประปานครหลวง การไฟฟ้านครหลวง	49	49	0
• การจดทะเบียนทรัพย์สิน (Registering Property)	กรมที่ดิน กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมสรรพากร	20	19	-1
• การได้รับสินเชื่อ (Getting Credit)	สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กรมบังคับคดี สำนักงานกิจการยุติธรรม ธนาคารแห่งประเทศไทย	36	32	-4

ส่วนที่ 1: ภาพรวม

ประเด็น	หน่วยงานหลัก/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อันดับในปี พ.ศ. 2551	อันดับในปี พ.ศ. 2550	การเปลี่ยนแปลง อันดับ
<ul style="list-style-type: none"> การคุ้มครองผู้ลงทุน (Protecting Investors) 	สำนักงานคณะกรรมการกำกับ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมสอบสวนคดีพิเศษ กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรม ทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี	33	32	-1
<ul style="list-style-type: none"> การชำระภาษี (Paying Taxes) 	กรมสรรพากร กรมที่ดิน กรมศุลกากร กรมสรรพสามิต กรมการขนส่งทางบก สำนักงานประกันสังคม กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (อบจ. อบต. เทศบาล) กทม.	89	83	-6
<ul style="list-style-type: none"> การค้าระหว่างประเทศ (Trading across Borders) 	กรมศุลกากร กรมการประกันภัย กรมส่งเสริมการส่งออก กรมการค้าต่างประเทศ การทำเรือแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	50	108	+58
<ul style="list-style-type: none"> การบังคับให้เป็นไป ตามข้อตกลง (Enforcing Contracts) 	สำนักงานกิจการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม กรมบังคับคดี กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรม ทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี สำนักงานอัยการสูงสุด ธนาคารแห่งประเทศไทย	26	26	0
<ul style="list-style-type: none"> การปิดกิจการ (Closing a Business) 	สำนักงานกิจการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม กรมบังคับคดี กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรม ทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี สำนักงานอัยการสูงสุด ธนาคารแห่งประเทศไทย	44	41	-3

ที่มา: World Bank, อ้างแล้ว.

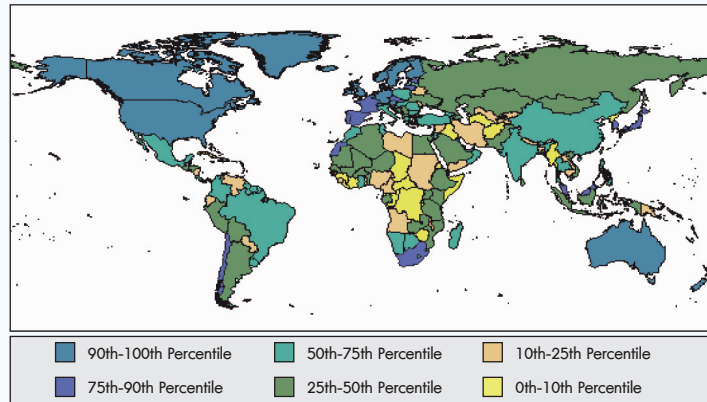

2. ดัชนีชี้สภาวะธรรมาภิบาลของไทยตามเกณฑ์ธนาคารโลก⁶

สำนักงานธรรมาภิบาลโลกได้เผยแพร่ข้อมูลล่าสุดเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2551 เกี่ยวกับดัชนีชี้สภาวะธรรมาภิบาล (Worldwide Governance Indicators-WGI) จาก 212 ประเทศ โดยใช้ดัชนีชี้สภาวะธรรมาภิบาล (Governance Indicator) 6 มิติ⁷ ซึ่งในมิติประสิทธิผลของภาครัฐ ที่ใช้วัดขีดความสามารถเจ้าหน้าที่ของรัฐและคุณภาพในการให้บริการประชาชนเปรียบเทียบ 3 ปี (ปี 2541 - 2550) พบว่าค่าดัชนีชี้วัดสภาวะธรรมาภิบาล (Governance Indicator) ลดต่ำลงทั้ง 6 มิติ โดยมีมิติเสถียรภาพทางการเมืองถดถอยมากที่สุด หลุดจาก Percentile Rank ที่ 25- 50 ไปอยู่ต่ำกว่า Percentile ที่ 25 มิติการมีสิทธิมีเสียงและความโปร่งใส และมิติการควบคุมปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ลดลงจากช่วง Percentile Rank ที่ 50-75 ลงไปอยู่ระหว่าง Percentile Rank ที่ 25- 50 เช่นกัน ส่วนมิติประสิทธิผลของภาครัฐ มิติคุณภาพของมาตรการควบคุม และมิตินิติธรรม แม้จะลดลง แต่ก็ยังคงอยู่ในช่วง Percentile Rank (เดิม) ที่ 50-75 อย่างไรก็ตาม มิติประสิทธิผลของรัฐ แม้จะถดถอยแต่ยังอยู่ในระดับที่สูงกว่าระยะที่ยังมิได้มีการปฏิรูประบบราชการ (ภาพที่ 1-7)

⁶ ข้อมูลจากรายงานเรื่อง Governance Matters 2008: Governance Indicators for 1996-2007 http://info.worldbank.org/governance/wgi/sc_chart.asp (22 ธันวาคม 2551)

⁷ 1.การมีสิทธิมีเสียงของประชาชนและการรับผิดชอบ (Voice and Accountability)ซึ่งเกี่ยวข้องกับหน้าที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดตั้งรัฐบาลด้วยตนเอง รวมถึงการมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน ตลอดจนเสรีภาพในการชุมนุมและสมาคม 3.ความมีเสถียรภาพทางการเมืองและการปราศจากความรุนแรง (Political Stability and Absence of Violence) ซึ่งเป็นเรื่องของโอกาสความเป็นไปได้ที่รัฐบาลจะไร้เสถียรภาพหรือถูกโค่นล้ม โดยอาศัยวิธีการต่าง ๆ ที่ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เช่น การใช้ความรุนแรงทางการเมืองและการก่อการร้าย 3.ประสิทธิผลของรัฐบาล(Government Effectiveness) ซึ่งให้ความสำคัญในเรื่องของคุณภาพการให้บริการและความสามารถของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนระดับความเป็นอิสระจากการแทรกแซงทางการเมือง รวมถึงคุณภาพของการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความมุ่งมั่นจริงจังของรัฐบาลที่มีต่อเนโยบายดังกล่าว 4. คุณภาพของมาตรการควบคุม(Regulatory Quality)ซึ่งเป็นเรื่องขีดความสามารถของรัฐบาลในการกำหนดนโยบายและออกมาตรการควบคุม รวมถึง การบังคับใช้นโยบายและมาตรการดังกล่าว ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและเอื้อต่อการส่งเสริมให้ภาคเอกชนสามารถพัฒนาได้ 5.นิติธรรม (Rule of Law) ซึ่งเกี่ยวข้องกับระดับของการที่บุคคลฝ่ายต่าง ๆ มีความมั่นใจ และยอมรับปฏิบัติตามกฎหมายในการอยู่ร่วมกันของสังคม โดยเฉพาะคุณภาพของการบังคับให้ปฏิบัติตามเงื่อนไข สัญญา การตำรวจ และการอำนวยความสะดวก รวมถึง โอกาสความเป็นไปได้ ที่จะเกิดอาชญากรรมและความรุนแรง 6.การควบคุมปัญหาทุจริตประพฤติมิชอบ(Control of Corruption)ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้อำนาจรัฐเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ทั้งในรูปแบบของการทุจริตประพฤติมิชอบเพียงเล็กน้อยหรือขนาดใหญ่ รวมถึงการเข้าครอบครองรัฐโดยชนชั้นนำทางการเมืองและนักธุรกิจเอกชนที่มุ่งเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์

Year

3 Select Year(s)

1996 1998 2000

2002 2003 2004

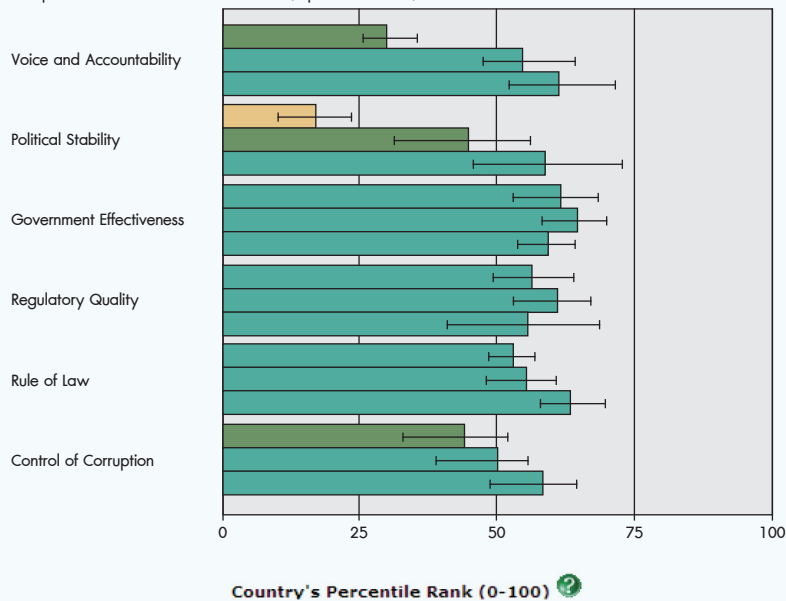
2005 2006 2007

all

4 Select Confidence Level

[Explanatory Notes](#)

Comparison between 2007, 2003, 1998 (top-bottom order)

ภาพที่ 1-7 Percentile Rank ของประเทศไทยจากผลการสำรวจ ดัชนีชี้วัดภาวะธรรมาภิบาล (Worldwide Governance Indicators-WGI) ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

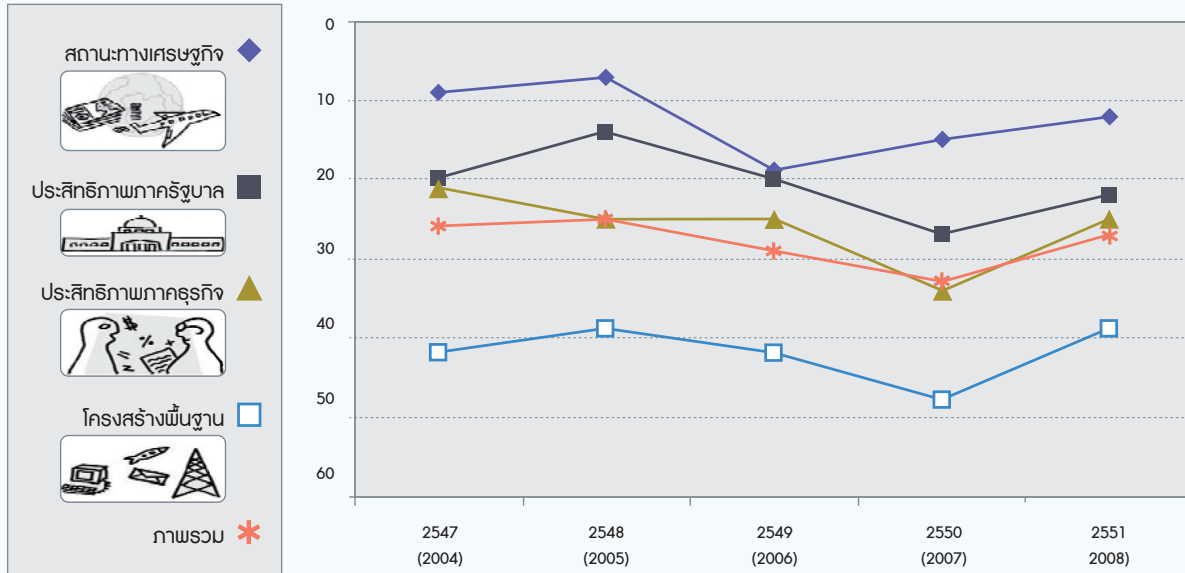
3. อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2551⁸

Institute for Management Development: IMD ได้จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 27 (จาก 55 ประเทศ) ในปี พ.ศ. 2551 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับอันดับความสามารถในการแข่งขันในปีก่อน ๆ พบว่า ปี พ.ศ. 2549 อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 29 (จาก 61 ประเทศ) ปี พ.ศ. 2550 อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 33 (จาก 55 ประเทศ)

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาปัจจัยหลัก 4 กลุ่ม เปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2550 กับปี พ.ศ. 2551 พบว่ามีลำดับสูงขึ้นกว่าเดิมทุกกลุ่ม (ภาพที่ 1-8) ดังนี้

⁸ ข้อมูลจากการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน ประจำปี 2550 ของ Institute for Management Development : IMD (www.imd.ch/wcc)

ที่มา: International Institute for Management Development (2004-2008:2547-2551)
World Competitiveness Yearbook 2004-2008

ภาพที่ 1-8 ระดับคะแนนของประเทศไทยในประเด็นการประเมินขีดความสามารถของปัจจัยหลัก

จำแนกรายกลุ่ม (ทั้ง 4 กลุ่ม)

- 1.1 ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ (Economic Performance) ปรับตัวดีขึ้นจากปี พ.ศ. 2550 คือจากอันดับที่ 15 ในปี พ.ศ. 2550 มาอยู่ที่อันดับ 12 ในปี พ.ศ. 2551
- 1.2 ประสิทธิภาพภาครัฐ (Government Efficiency) ปรับตัวดีขึ้นจากอันดับ 27 ในปี พ.ศ. 2550 มาอยู่ที่อันดับ 22 ในปี พ.ศ. 2551
- 1.3 ประสิทธิภาพภาคธุรกิจ (Business Efficiency) ปรับตัวดีขึ้นจากอันดับที่ 34 ในปี พ.ศ. 2550 มาอยู่ที่อันดับ 25 ในปี 2551
- 1.4 โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ปรับตัวดีขึ้นจากอันดับที่ 48 ในปี พ.ศ. 2550 มาอยู่ที่อันดับ 39 ในปี พ.ศ. 2551

4. ความพร้อมในการเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ

จากการสำรวจของ United Nations e-Government Survey ประจำปี พ.ศ.2551 ในการประเมินความพร้อมของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก จำนวน 182 ประเทศ พบว่าประเทศไทย ถูกจัดอยู่ในลำดับที่ 64 ด้วยค่าดัชนีชี้วัดที่ 0.5031 จากคะแนนเต็ม (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 1-7 การจัดอันดับความพร้อมของการเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก
(จำนวน 182 ประเทศ) ประจำปี พ.ศ. 2551

อันดับที่	ประเทศ	ดัชนี ความพร้อม	อันดับที่	ประเทศ	ดัชนี ความพร้อม
1	สวีเดน	0.9157	36	ลัตเวีย	0.5944
2	เดนมาร์ก	0.9134	37	เม็กซิโก	0.5893
3	นอร์เวย์	0.8921	38	สโลวาเกีย	0.5889
4	สหรัฐอเมริกา	0.8644	39	อาร์เจนติน่า	0.5844
5	เนเธอร์แลนด์	0.8631	40	ชิลี	0.5819
6	สาธารณรัฐเกาหลี	0.8317	41	ยูเครน	0.5728
7	แคนาดา	0.8172	42	บาริน	0.5723
8	ออสเตรเลีย	0.8108	43	บัลแกเรีย	0.5719
9	ฝรั่งเศส	0.8038	44	กรีซ	0.5718
10	สหราชอาณาจักร	0.7872	45	บราซิล	0.5679
11	ญี่ปุ่น	0.7703	46	บาร์เบโดส	0.5667
12	สวิตเซอร์แลนด์	0.7626	47	โครเอเชีย	0.5650
13	เอสโตเนีย	0.7600	48	อูรุกวัย	0.5645
14	ลักเซมเบิร์ก	0.7512	49	ลีกเตนสไตน์	0.5486
15	ฟินแลนด์	0.7488	50	จอร์แดน	0.5480
16	ออสเตรีย	0.7428	51	โรมาเนีย	0.5383
17	อิสราเอล	0.7393	52	โคลอมเบีย	0.5317
18	นิวซีแลนด์	0.7392	53	กาตาร์	0.5314
19	ไอร์แลนด์	0.7296	54	ตรินิแดดและโตเบโก	0.5307
20	สเปน	0.7228	55	เปรู	0.5252
21	ไอซ์แลนด์	0.7176	56	เบลารุส	0.5213
22	เยอรมนี	0.7136	57	คูเวต	0.5202
23	สิงคโปร์	0.7009	58	อันดอร์รา	0.5175
24	เบลเยียม	0.6779	59	คอซตาริกา	0.5144
25	สาธารณรัฐเชค	0.6696	60	รัสเซีย	0.5120
26	สโลวีเนีย	0.6681	61	แอฟริกาใต้	0.5115
27	อิตาลี	0.6680	62	เวเนซุเอลา	0.5095

อันดับที่	ประเทศ	ดัชนีความพร้อม	อันดับที่	ประเทศ	ดัชนีความพร้อม
28	ลิทัวเนีย	0.6617	63	มอริเชียส	0.5086
29	มอลตา	0.6582	64	ไทย	0.5031
30	ฮังการี	0.6485	65	จีน	0.5017
31	โปรตุเกส	0.6479	66	ฟิลิปปินส์	0.5002
32	สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	0.6301	67	เอลซัลวาดอร์	0.4974
33	โปแลนด์	0.6117	68	สาธารณรัฐโดมินิกัน	0.4943
34	มาเลเซีย	0.6063	69	เซเชลส์	0.4942
35	ไซปรัส	0.6019	70	ซาอุดีอาระเบีย	0.4935

ที่มา: United Nations, United Nations e-Government Survey, 2008.

สรุป

สภาพโดยรวมของระบบราชการไทยในส่วนที่อยู่ในกำกับของฝ่ายบริหาร มีหน่วยงานของรัฐจำแนกเป็น 4 ประเภท รวมหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการภารกิจของรัฐที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล (ไม่รวมกระทรวงและสถาบันการศึกษา) รวม 8,206 หน่วยงาน เป็นหน่วยงานในราชการส่วนกลาง จำนวน 273 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 3.33 และหน่วยงานในราชการบริหารส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น รวม 7,933 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 96.67 มีบุคลากรภาครัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร รวม 1,255,984 คน สังกัดราชการบริหารส่วนกลาง 882,139 คน คิดเป็นร้อยละ 70.23 สังกัดราชการบริหารส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น 373,845 คน คิดเป็นร้อยละ 29.77 ทั้งนี้มีข้าราชการพลเรือนในกำกับของ ก.พ. รวม 364,486 คน ส่วนใหญ่สังกัดราชการบริหารส่วนภูมิภาค คิดเป็นร้อยละ 58.11 ทั้งนี้มีงบรายจ่ายด้านบุคคลจำนวน 1,666,000 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 27.80 และเมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ.2546 ที่มีบุคคลร้อยละ 30.60 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด

ทั้งนี้ สมรรถนะโดยรวมของระบบราชการไทย ที่องค์กรอิสระนานาชาติประเมิน มีแนวโน้มสูงขึ้น โดยลำดับ

